

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนตามเกณฑ์ Basel II ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2554

โครงสร้างเงินกองทุน

ณ สิ้นงวด ธ.ค.54 โครงสร้างเงินกองทุนของ ธสน. ประกอบด้วย เงินกองทุนชั้นที่ 1 (91.89% ของเงินกองทุนรวมทั้งสิ้น) และเงินกองทุนชั้นที่ 2 (8.11% ของเงินกองทุนรวมทั้งสิ้น) โดย ธสน. ไม่มีเงินกองทุนประเภท Hybrid Tier ที่ ธปท. อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 (ตารางที่ 1) ทั้งนี้ เงินกองทุนรวมทั้งสิ้น ณ สิ้นงวด ธ .ค.54 เพิ่มขึ้น 0.84% เป็น 15,966.73 ล้านบาท เทียบกับ 15,833.82 ล้านบาท ณ สิ้น ธ.ค.53

ตารางที่ 1 องค์ประกอบของเงินกองทุนของ ธสน. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554

หน่วย : ล้านบาท

เงินกองทุนของ ธสน.ประกอบด้วย	31 ธ.ค. 2554	31 ธ.ค. 2553
1. เงินกองทุนชั้นที่ 1		
1.1 ทุนชำระแล้ว	12,800.00	12,800.00
1.2 ทุนสำรองตามกฎหมาย	2,824.55	2,752.15
1.3 กำไร (ขาดทุน) สะสมคงเหลือจากการจัดสรร	(952.94)	(878.33)
รวมทั้งสิ้น	14,671.61	14,673.82
2. เงินกองทุนชั้นที่ 2		
2.1 เงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติ	1,295.04	1,165.05
2.2 ส่วนเกินทุนสุทธิจากการตีราคาเงินลงทุนในตราสารทุนประเภทเพื่อขาย	0.08	0.07
รวมทั้งสิ้น	1,295.12	1,165.12
3. รายการหัก		
3.1 ส่วนต่ำกว่าทุนสุทธิจากการตีราคาเงินลงทุนประเภทเพื่อขาย	-	5.12
เงินกองทุนทั้งสิ้นตามกฎหมาย (1)+(2)-(3)	15,966.73	15,833.82

ความเพียงพอของเงินกองทุน

ธนาคารใช้วิธีการแบบพื้นฐานในการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุน ซึ่งเหมาะสมและพอเพียงกับขนาดธุรกิจและขนาดองค์กรที่มีขนาดเล็กและลักษณะการดำเนินธุรกิจไม่ซับซ้อนมากนัก โดยสามารถจำแนกได้ ดังนี้

การคำนวณ	วิธีที่ใช้
ด้านเครดิต	เลือกใช้วิธี Standardised Approach โดยถ่วงน้ำหนักความเสี่ยงแต่ละประเภทสินทรัพย์ตามผลการจัดอันดับเครดิตจากองค์กรจัดอันดับความเสี่ยง (External Credit Assessment Institutions: ECAs) ซึ่งมีน้ำหนักความเสี่ยง 0 - 150%
ด้านตลาด	เลือกใช้วิธี Standardised Measurement Method เมื่อปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าของ ธสน. ถึงระดับที่มีนัยสำคัญ (Threshold) ตามที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กำหนด
ด้านปฏิบัติการ	เลือกใช้วิธี Basic Indicator Approach ซึ่งกำหนดให้ธนาคารต้องดำรงเงินกองทุนเท่ากับ 15% ของค่าเฉลี่ยของรายได้รวมต่อปีของปีที่รายได้รวม > 0 ในช่วง 3 ปีย้อนหลัง

ตารางที่ 2 เงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านเครดิต แยกตามประเภทของสินทรัพย์ โดยวิธี SA

หน่วย : ล้านบาท

เงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านเครดิต แยกตามประเภทของสินทรัพย์	31 ธ.ค. 2554	31 ธ.ค. 2553
สินทรัพย์ที่ไม่ด้อยคุณภาพ	7,659.59	6,767.33
1. ลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลางของประเทศต่าง ๆ	-	-
2. ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ	-	-
3. ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ	-	-
4. ลูกหนี้สถาบันการเงิน	243.65	300.16
5. ลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์	-	-
6. ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน	7,235.22	6,277.90
7. ลูกหนี้รายย่อย (ลูกหนี้ของ ธสน. ไม่เข้าเกณฑ์ ตามนิยาม/เงื่อนไขของ ธปท.)	-	-
8. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย	18.57	18.44
9. สินทรัพย์อื่น	162.15	170.83
สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ	237.01	299.99
รวมมูลค่าเงินกองทุนขั้นต่ำที่ต้องดำรงสำหรับความเสี่ยงด้านเครดิต	7,896.60	7,067.32

ตารางที่ 3 เงินกองทุนขั้นต่ำที่ต้องดำรงสำหรับความเสี่ยงด้านตลาดสำหรับฐานะในบัญชีเพื่อการค้า

หน่วย : ล้านบาท

เงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านตลาด	31 ธ.ค. 2554	31 ธ.ค. 2553
คำนวณโดยวิธีมาตรฐาน	35.62	92.69

ตารางที่ 4 เงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ คำนวณโดยวิธี Basic Indicator Approach (BIA)

หน่วย : ล้านบาท

	31 ธ.ค. 2554	31 ธ.ค. 2553
เงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ	356.05	296.29

ตารางที่ 5 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง และอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง

หน่วย : ล้านบาท

อัตราส่วน	31 ธ.ค. 2554	31 ธ.ค. 2553
เงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสี่ยง	15.41%	16.99%
เงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง	14.16%	15.74%

ตารางที่ 6 มูลค่าเงินกองทุนขั้นต่ำที่ต้องดำรงสำหรับความเสี่ยงด้านตลาดในแต่ละประเภท โดยวิธีมาตรฐาน

หน่วย : ล้านบาท

เงินกองทุนขั้นต่ำที่ต้องดำรงสำหรับความเสี่ยงด้านตลาด โดยวิธีมาตรฐาน	31 ธ.ค. 2554	31 ธ.ค. 2553
ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย	33.35	88.71
ความเสี่ยงด้านราคาตราสารทุน	-	-
ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน	2.27	3.98
ความเสี่ยงด้านราคาสินค้าโภคภัณฑ์	-	-
รวมมูลค่าเงินกองทุนขั้นต่ำที่ต้องดำรง	35.62	92.69

วัตถุประสงค์และนโยบายในการบริหารความเสี่ยง

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินธุรกิจ คณะกรรมการธนาคารจึงได้มีการกำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาองค์กร โดยเน้นการบูรณาการ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติงาน ตามหลัก Governance, Risk and Compliance (GRC) เพื่อให้ ธสน. มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี รวมทั้งมีการบริหารความเสี่ยงองค์กรและการกำกับการปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการบริหารความเสี่ยงที่ดี

ทั้งนี้ ธสน. แบ่งประเภทของความเสี่ยงออกเป็น 6 ประเภท ประกอบด้วย 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) 2) ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) 3) ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) 4) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) 5) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk) และ 6) ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Reputational Risk)

กระบวนการบริหารความเสี่ยง

ธนาคารมีกระบวนการบริหารความเสี่ยง โดยอ้างอิงตามหลักการของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) และธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ซึ่งประกอบด้วย

1. **การระบุความเสี่ยง** เป็นการวิเคราะห์เพื่อระบุความเสี่ยง สาเหตุ และปัจจัยภายในและภายนอกที่ทำให้เกิดความเสี่ยงซึ่งจะส่งผลให้ ธสน. ไม่บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้
2. **การประเมินและวัดระดับความเสี่ยง** เป็นการประเมินและวัดระดับความเสี่ยง โดยคำนึงถึงโอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ทั้งความเสี่ยงก่อนการควบคุม (Inherent Risk) และความเสี่ยงที่เหลืออยู่หลังการควบคุม (Residual Risk)
3. **การจัดการความเสี่ยง** เป็นการกำหนดวิธีการควบคุมและลดความเสี่ยง ซึ่งคำนึงถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงเป็นสิ่งสำคัญ โดยพิจารณาถึงความคุ้มค่าหรือผลตอบแทนที่ได้รับ เพื่อให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ธนาคารยอมรับได้และให้สอดคล้องกับนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร
4. **การติดตามและรายงานความเสี่ยง** เป็นการกำหนดให้มีระบบการติดตามผลการควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมความเสียหายได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ตลอดจนประเมินประสิทธิผล และประสิทธิภาพของการระบบการควบคุมภายใน

โครงสร้างและหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง

ธสน. จัดให้มีโครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการนำกรอบและกระบวนการบริหารความเสี่ยงไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมใน ธสน. ดังนี้

คณะกรรมการธนาคาร	ทำหน้าที่อนุมัติกลยุทธ์ นโยบาย รวมถึงกำกับดูแลการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงของคณะกรรมการชุดต่างๆ และผู้บริหารระดับสูงที่ได้รับมอบหมาย
คณะกรรมการบริหารธนาคาร	ดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารความเสี่ยงตามที่คณะกรรมการธนาคารได้มอบหมายให้ตามความเหมาะสมกับการดำเนินกิจการของ ธสน.
คณะกรรมการตรวจสอบ	ทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการธนาคารในการประเมินและติดตามผลการบริหารความเสี่ยงของคณะผู้บริหารความเสี่ยง
คณะกรรมการ กำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม	ทำหน้าที่ เสนอนโยบายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคมต่อสังคมต่อคณะกรรมการธนาคาร ตลอดจนติดตามการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการให้เป็นไปตามนโยบายและแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีและให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยส่งเสริมให้คณะกรรมการธนาคาร ผู้บริหาร และพนักงานมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคมของ ธสน. อย่างต่อเนื่อง
คณะกรรมการจัดการ	ทำหน้าที่นำเสนอวิสัยทัศน์ ภารกิจ และแผนธุรกิจ ประจำปี และแผนวิสาหกิจ 5 ปี ตลอดจนระดมความคิดเพื่อปรับแผนธุรกิจในการดำเนินธุรกิจของ ธสน. ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งติดตามและรายงานผลการบริหารความเสี่ยงจำแนกตามแผนธุรกิจเสนอต่อคณะกรรมการธนาคารเพื่อพิจารณา หรือเพื่อทราบ

คณะผู้บริหารความเสี่ยง	ทำหน้าที่กำนักรองกรอบนโยบายและกลยุทธ์ด้านการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยง ตลอดจนดูแลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการธนาคารได้อนุมัติไว้
คณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน	ทำหน้าที่กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและด้านตลาด เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายที่ ธสน. กำหนด ตลอดจนบริหาร โครงสร้างสินทรัพย์และหนี้สินระดับความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและด้านตลาดให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ รวมทั้งบริหารการลงทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และขอบเขตการลงทุนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการธนาคาร
คณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อรายใหญ่	ทำหน้าที่บริหาร ควบคุม และติดตามรายงานความเสี่ยงด้านเครดิตเฉพาะลูกหนี้ปกติให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการธนาคาร
คณะกรรมการแก้ไขหนี้	ทำหน้าที่บริหาร ควบคุม และติดตามรายงานความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับลูกหนี้มีปัญหาให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการธนาคาร

สำหรับในระดับปฏิบัติการนั้น สำนักบริหารความเสี่ยงทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำร่างกรอบ/แนวทาง การติดตาม และประเมินผลการบริหารความเสี่ยงของ ธสน. รวมทั้งพัฒนาเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง นอกจากนี้ ยังมีตัวแทนบริหารความเสี่ยงของแต่ละฝ่ายและสำนัก (Risk Champion) ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละฝ่ายและสำนักในการประสานงานด้านการบริหารความเสี่ยงภายในและระหว่างฝ่ายและสำนัก เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร เป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ขอบเขตและลักษณะของระบบการวัด ติดตาม และรายงานความเสี่ยงด้านต่างๆ ตามสายงาน

ธนาคารกำหนดให้มีระบบการวัด ติดตาม และรายงานที่ครอบคลุมทุกประเภทความเสี่ยง เพื่อให้ธนาคารสามารถทราบถึงปริมาณ และระดับความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมความเสียหายได้อย่างทันท่วงที โดยต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจของธนาคารด้วย รวมทั้งเพื่อให้ระบบการติดตามเป็นภาระในการดำเนินธุรกิจของธนาคารเกินความจำเป็น โดยมีหน่วยงานที่เป็นอิสระจากหน่วยงานเจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner) เช่น สำนักบริหารความเสี่ยง รับผิดชอบการติดตาม ความเสี่ยงในภาพรวม นอกจากนี้ ยังมีฝ่ายงานอื่น ๆ ที่มีใช่ Risk owner ทำหน้าที่วัด ติดตาม และรายงานความเสี่ยงด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายงานของตน โดยสำนักฯ รวบรวมรายงานฯ ดังกล่าวนำเสนอ คณะผู้บริหารความเสี่ยง คณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อรายใหญ่ และคณะกรรมการธนาคาร เพื่อทราบ/พิจารณาเป็นประจำ

นโยบายในการป้องกันหรือลดความเสี่ยง รวมทั้งกระบวนการในการติดตามประสิทธิผลของการป้องกันหรือลดความเสี่ยง

ธนาคารกำหนดให้มีนโยบายในการป้องกันและลดความเสี่ยงของธนาคารให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ตามนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร สำหรับกลยุทธ์ และวิธีการจัดการความเสี่ยงของธนาคาร ได้แก่

1. การกำหนดเป้าหมายและระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้
2. การกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยง ได้แก่ การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) การควบคุมความเสี่ยง (Risk Control) การลดความเสี่ยง (Risk Reduction) การกระจายความเสี่ยง (Risk Sharing/Spreading) การโอนความเสี่ยง (Risk Transfer) และการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance)
3. การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Management Information System : MIS) ที่มีความเพียงพอสำหรับการบริหารความเสี่ยง
4. การพัฒนากระบวนการทำงานให้มีความชัดเจน และรัดกุมเพียงพอ เช่น การกำหนดหลักเกณฑ์หรือคู่มือการทำงานต่างๆ เพื่อใช้ในกระบวนการปฏิบัติงาน โดยให้มีระบบการติดตาม และควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ การพัฒนาความพร้อมของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

แนวทางที่ใช้ในการกำหนด Limit สำหรับการควบคุมความเสี่ยง

ธนาคารกำหนดแนวทางที่ใช้ในการกำหนด Limit โดยพิจารณาตามตัวชี้วัดความเสี่ยง (Key Risk Indicators: KRIs) ระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite) และระดับความเบี่ยงเบนของความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Tolerance) จำแนกตามประเภทความเสี่ยง เพื่อเป็นแนวทางในการกำกับดูแลและควบคุมให้การบริหารความเสี่ยงของ ธสน. อยู่ในระดับที่ ธสน. ยอมรับได้

บทบาทและหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

ธนาคาร ได้มีการจัดทำกฎบัตรการตรวจสอบภายใน ซึ่งว่าด้วยวัตถุประสงค์ ขอบเขต ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ สิทธิและอำนาจของสำนักตรวจสอบ โดยตั้งอยู่บนหลักการตามวิชาชีพตรวจสอบภายในที่เป็นมาตรฐานสากล โดยสำนักตรวจสอบมีขอบเขตการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบ โดยการพิจารณาว่ากระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการกำกับดูแลทั้งในภาพรวมขององค์กรและในการดำเนินงานทุกกิจกรรมของธนาคารที่ฝ่ายบริหารได้จัดให้มีขึ้นและดำเนินการอยู่ นั้นมีความเพียงพอ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

สำนักตรวจสอบมีภาระหน้าที่โดยไม่ขัดต่อ ความเป็นอิสระและความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ในแผนการตรวจสอบประจำปีตามที่ได้รับอนุมัติ รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและฝ่ายบริหารสั่งการ เป็นต้น

ข้อมูลทั่วไปของฐานะที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านเครดิต

นโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์

ธนาคารมีนโยบายสินเชื่อ ที่สำคัญ เช่น การให้สินเชื่ออย่างมีคุณภาพ การกระจายความเสี่ยงในการให้สินเชื่อ และกำหนดระดับความเสี่ยงที่ธนาคารสามารถยอมรับได้ การให้สินเชื่อที่ให้ผลตอบแทนในระดับที่เหมาะสมกับสถานะการเป็นหน่วยงานของรัฐที่ส่งเสริมและสนับสนุนการส่งออก การนำเข้ารายได้เงินตราต่างประเทศ และการลงทุนในต่างประเทศ การให้สินเชื่อโดยคำนึงถึงกฎระเบียบทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศไทยและประเทศที่เกี่ยวข้อง ในการให้สินเชื่อ การจัดหาและพัฒนาคุณภาพบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านสินเชื่อ และจัดสรรบุคลากรดังกล่าวให้เกิดประโยชน์สูงสุด การให้สินเชื่อโดยคำนึงถึงความเสี่ยง การจัดระบบการติดตามและทบทวนสินเชื่อที่ดี และจัดระบบและวิธีการแก้ไขหนี้ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับธนาคาร นอกจากนี้ ในปี 2554 ธสท. ยังได้พัฒนาฐานข้อมูลกลางของระบบการจัดอันดับความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกค้า (Credit Rating Model) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการวิเคราะห์พอร์ตสินเชื่อ

คำจำกัดความของการผิดนัดชำระหนี้และการด้อยค่าของสินทรัพย์

ธนาคารกำหนดคำจำกัดความของการผิดนัดชำระหนี้ หมายถึง สินเชื่อที่ไม่ชำระหนี้ รวมถึงการไม่ปฏิบัติตามหรือผิดเงื่อนไขตามสัญญาให้สินเชื่อ สัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ บันทึกข้อตกลง หรือสัญญาใดที่ลูกค้าลูกหนี้หรือผู้เกี่ยวข้องได้ทำกับธนาคาร และใช้บังคับกับลูกค้าลูกหนี้หรือผู้เกี่ยวข้องอยู่

“หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans : NPLs)” หมายถึง เงินให้สินเชื่อที่ค้างชำระเงินต้นและหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันครบกำหนดชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ย หรือเงินให้สินเชื่อที่ค้างชำระเงินต้นและหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน นับแต่วันครบกำหนดชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ย และมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับความสามารถในการชำระคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ย เว้นแต่ธนาคารเห็นสมควรผ่อนผันในกรณีดังต่อไปนี้

1. ลูกหนี้ที่ได้รับการวิเคราะห์เกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้และได้รับการอนุมัติในการต่ออายุสัญญาทบทวนดอกเบี้ยเป็นเงินต้น หรือได้รับการผ่อนผันหรือปรับโครงสร้างเงื่อนไขการชำระหนี้ใหม่
2. ลูกหนี้ที่มีหลักฐานแสดงว่าได้ทำข้อตกลงหรือสัญญาเพิ่มเติมในการปรับโครงสร้างหนี้ โดยกำหนดเงื่อนไขการชำระหนี้ใหม่

แนวทาง/วิธีการทางสถิติ (ถ้ามี) ที่ใช้ในการคำนวณ General Provision และ Specific Provision

ธนาคารมีการกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ตามมาตรฐานบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standard : IAS) แบ่งเป็น

1. การคำนวณ General Provision ประกอบด้วย

- 1.1 การกันสำรองลูกหนี้จัดชั้นปกติ อัตราขั้นต่ำที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญร้อยละ 1 ของยอดหนี้ นอกจากนี้ธนาคารยังมีการตั้งเงินสำรองของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามคุณภาพหนี้ปรับโครงสร้างในอัตราส่วนร้อยละ 20, 50 ของยอดหนี้อีกด้วย
- 1.2 การกันสำรองหนี้จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ อัตราขั้นต่ำที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญร้อยละ 2 ของยอดหนี้

2. การคำนวณ Specific Provision ประกอบด้วย

2.1 การกันสำรองหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	อัตราขั้นต่ำที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ร้อยละ 100
2.2 การกันสำรองหนี้จัดชั้นสงสัย	อัตราขั้นต่ำที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ร้อยละ 100
2.3 การกันสำรองหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ	อัตราขั้นต่ำที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ร้อยละ 100

นอกจากนี้ ธนาคารยังมีการกันสำรองส่วนที่เกินเกณฑ์เป็นสัดส่วนของยอดสินเชื่อรวมทุกงวด 6 เดือน ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ตามความเหมาะสม

ข้อมูลฐานะที่เกี่ยวข้องกับความเสียด้านเครดิตแยกตามวิธีการที่ ธนาคารพาณิชย์เลือกใช้ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต(วิธี SA)

รายชื่อของสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอกที่ธนาคารพาณิชย์เลือกใช้และ Country Risk Classification ของ OECD ที่ใช้ในการอ้างอิง Rating แยกตามประเภทสินทรัพย์/ลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์ในการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยง

ธนาคารใช้การจัดอันดับความเสี่ยง (Rating) จากสถาบันจัดอันดับความเสี่ยงจากภายนอก (Export Credit Assessment Institutions: ECAs) รวม 3 แห่ง ได้แก่

1. Moody's Investors Service
2. Standard & Poor's
3. Fitch Ratings

เพื่อใช้ในการคำนวณน้ำหนักความเสี่ยงสินทรัพย์และลูกหนี้ ยกเว้นกรณีไม่มี Rating จาก ECAs ชำงต้นธนาคารจึงอ้างอิงจาก Country Risk Classification ของ Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) อย่างไรก็ตาม สำหรับลูกหนี้รัฐกิจเอกชนนั้น ธนาคารใช้น้ำหนักความเสี่ยง 100% โดยไม่คำนึงถึง Rating จากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก

กระบวนการที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ในการกำหนด Rating จากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก

ธนาคารใช้หลักเกณฑ์การใช้อันดับเครดิตจากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอกตามที่ ธปท . กำหนด (ประกาศ ธปท. ที่ สนส . 90/2551 เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์ โดยวิธี Standardised Approach (วิธี SA) เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551 และที่ ฝนส. (22) ว. 5/2552 เรื่อง นำส่งประกาศ ธปท. เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์ โดยวิธี Standardised Approach (วิธี SA) (ฉบับที่ 2) เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2552)

ข้อมูลการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต โดยวิธี SA

นโยบายและกระบวนการที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ในการบริหารและประเมินมูลค่าหลักประกัน

ธนาคารมีนโยบายในการประเมินมูลค่าหลักประกันเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น นำมูลค่าของหลักประกันมาใช้ในการคำนวณเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ที่จัดชั้น เพื่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อใช้เป็นมูลค่าบันทึกบัญชีสินทรัพย์ที่ได้จากการรับชำระหนี้หรือซื้อจากการขายทอดตลาด และเพื่อประกอบการพิจารณาให้สินเชื่อและพิจารณาวงเงินเพื่อจัดจำนำ จดทะเบียนจำนองหรือบุริมสิทธิเหนือหลักประกัน เป็นต้น

สำหรับกระบวนการที่ธนาคารใช้ในการบริหารและประเมินมูลค่าหลักประกันนั้น ธนาคารใช้วิธีการประเมินราคาตามหลักสากล เช่น การคำนวณจากต้นทุนการก่อสร้างหักด้วยค่าเสื่อมราคา การเปรียบเทียบกับราคาตลาด และการคำนวณจากรายได้สุทธิต่อปีที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตก่อนทอนเป็นมูลค่าปัจจุบัน

ทั้งนี้ ธนาคารกำหนดให้มีการทบทวนราคาประเมินมูลค่าหลักประกันเป็นประจำ โดยขึ้นอยู่กับประเภท และมูลค่าของหลักประกันและกำหนดให้มีการใช้ผู้ประเมินราคาอิสระในการประเมินราคาอีกด้วย

ประเภทของหลักประกันที่สำคัญ

หลักประกันที่สำคัญของธนาคาร ได้แก่ 1) ที่ดิน 2) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และ 3) เงินฝาก

ประเภทของผู้ค้ำประกันและผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงตามธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตที่สำคัญ

การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารมีเพียงเงินฝากเท่านั้น โดยธนาคารยังไม่มี การนำการค้ำประกัน หรืออนุพันธ์ด้านเครดิตมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

การกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิตและด้านตลาดในแต่ละประเภทของหลักประกัน ผู้ค้ำประกัน และผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงตามธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตที่ใช้ในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

ความเสี่ยงด้านเครดิต : หลักประกันประเภทที่ดิน ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้น ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มธุรกิจการค้า อุตสาหกรรมยางพารา และเสื้อผ้าสำเร็จรูป ส่วนหลักประกันประเภทเงินฝากนั้น ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มธุรกิจการค้า

ความเสี่ยงด้านตลาด : ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ที่ตัวเงินคลังและพันธบัตร ธปท. ซึ่งมีอายุสัญญาเฉลี่ยต่ำกว่า 1 ปี

ข้อมูลทั่วไปของฐานะที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านตลาด

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านตลาด โดยวิธีมาตรฐาน

ความเสี่ยงด้านตลาด หมายถึง เหตุการณ์หรือโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่ฐานะในงบแสดงฐานะการเงินของ ธสน. จะได้รับผลกระทบจากการเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย และหรืออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และหรือราคาตราสารในตลาดเงินตลาดทุน จนส่งผลให้เกิดความผันผวนต่อรายได้และเงินกองทุนของ ธสน.

แนวทางและเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด

ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เป็นความเสี่ยงที่รายได้ของ ธสน. ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ด้วยเหตุนี้ ธสน. จึงได้จัดโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยให้สอดคล้องตามลักษณะสินทรัพย์ และหนี้สิน และมีการประเมินสถานการณ์และแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยอยู่ตลอดเวลา โดยมีเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมกับความซับซ้อนของธุรกิจ เช่น การติดตามความเหลื่อมกัน (Maturity Gap) ระหว่างอายุของสินทรัพย์และอายุของหนี้สิน และการประเมินผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Sensitivity Analysis) ที่มีผลต่อดอกเบี้ยรับสุทธิ (Net Interest Income: NII) ของ ธสน. ในระยะเวลา 1 ปีข้างหน้า และที่มีผลต่อเงินกองทุน (Economic Value of Equities: EVE) ของ ธสน. เป็นต้น ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวช่วยให้ ธสน. สามารถบริหารความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยและสามารถบริหารสินทรัพย์และหนี้สินในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกัน และเป็นไปตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการธนาคารกำหนด

ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Rate Risk) เป็นความเสี่ยงที่รายได้และเงินกองทุนได้รับผลกระทบจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเนื่องจากการทำธุรกรรมในสกุลเงินตราต่างประเทศหรือจากการมีสินทรัพย์หรือหนี้สินสกุลเงินตราต่างประเทศ โดย ธสน. มีนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน เพื่อรักษาระดับสินทรัพย์ หนี้สิน และรายการนอกสมดุลให้อยู่ในระดับดุลยภาพ สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่ เกณฑ์การดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศรายสกุลและรวมทุกสกุล ณ สิ้นวัน การกำหนดระดับความเสียหายสูงสุด (Stop Loss Level) สำหรับการทำธุรกรรมด้านเงินตราต่างประเทศ (Proprietary FX Trading) ทุกสกุลเงิน เครื่องมือในการวัดมูลค่าความเสียหายสูงสุด (Maximum Potential Loss) จากความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ทั้งนี้ การบริหารความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ ธสน. สามารถดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ความเสี่ยงด้านราคา (Price Risk) เป็นความเสี่ยงที่รายได้และเงินกองทุนของ ธสน. ได้รับผลกระทบจากความผันผวนของราคาตราสารในพอร์ตการลงทุนของ ธสน. ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในตราสารที่มีสภาพคล่องสูง มีความเสี่ยงต่ำ และได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือทางเครดิตอยู่ในระดับที่นำลงทุน (Investment Grade) ขึ้นไป โดยมีคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และ หนี้สินเป็นผู้บริหารพอร์ตการลงทุน และควบคุมดูแลการลงทุนให้อยู่ภายใต้วงเงินลงทุนรวมทั้งหลักเกณฑ์และขอบเขตของการลงทุนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการธนาคาร

นอกจากนี้ ในปี 2554 ธสน. ยังเร่งพัฒนาระบบบริหารเงิน (Treasury) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงด้านตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ธนาคารเลือกใช้วิธี Standardised Measurement Method ในการคำนวณความเสี่ยงด้านตลาด ซึ่งปัจจุบัน ธสน. มีสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาดเฉพาะด้านอัตราแลกเปลี่ยน และด้านอัตราดอกเบี้ยเฉพาะในส่วนที่เป็นฐานะใน Trading Book ซึ่งแบ่งเป็น

- General Market Risk : ต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับ Interest rate related Derivatives (FRA, IRS, CCRS) โดยใช้วิธีการบันทึกตามอายุคงเหลือก่อนครบกำหนด (Maturity Ladder Method)
- Specific Risk: ไม่ต้องดำรงเงินกองทุน เนื่องจาก Interest rate related Derivatives ไม่มี Issuer

ข้อมูลทั่วไปของฐานะที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

วิธีการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการที่ธนาคารพาณิชย์เลือกใช้

ธนาคาร เลือกใช้วิธี Basic Indicator Approach ซึ่งกำหนดให้ธนาคารต้องดำรงเงินกองทุนเท่ากับ 15% ของค่าเฉลี่ยของรายได้รวมต่อปีของปีที่รายได้รวม > 0 ในช่วง 3 ปีย้อนหลัง

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนในบัญชีเพื่อการธนาคาร

ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยทั่วไปสำหรับความเสี่ยงของฐานะตราสารทุนบัญชีเพื่อการธนาคาร

ปัจจุบันธนาคารมีฐานะตราสารทุนในบัญชีเพื่อการธนาคาร ประมาณ 0.90% ของเงินกองทุน โดยเป็นการลงทุนในกองทุนเปิดจำนวน 2 กองทุน

ความแตกต่างของนโยบายในการบริหารความเสี่ยง

เนื่องจาก ธสน. มีภารกิจที่จะส่งเสริมและสนับสนุนส่งออกและผู้ลงทุนไทยเพื่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ธนาคารจึงมีการลงทุนในตราสารทุน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของธนาคาร

นโยบายที่สำคัญในการประเมินมูลค่ายุติธรรมตามมาตรฐานการบัญชี สมมติฐาน และแนวปฏิบัติ ที่ใช้ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมรวมถึงการเปลี่ยนแปลงในแนวปฏิบัติที่มีนัยสำคัญ แบ่งเป็น

- เงินลงทุนในตราสารหนี้หรือ ตราสารทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาดจัดประเภทเป็นเงินลงทุนเผื่อขาย แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม ถ้าไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรม จะแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของผู้ถือหุ้นและจะรับรู้ในงบกำไรหรือขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายเงินลงทุนนั้น
- เงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดจัดประเภทเป็นเงินลงทุนทั่วไป แสดงด้วยราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการลดมูลค่าเงินลงทุนกรณีที่เกิดการด้อยค่า ผลขาดทุนจากการด้อยค่าจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
- เงินลงทุนในบริษัทร่วมในงบการเงินเฉพาะธนาคาร แสดงด้วยราคาทุน
- เงินลงทุนในหน่วยลงทุน แสดงด้วยมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ (Net Asset Value) ณ วันที่รายงาน มูลค่าสินทรัพย์สุทธิที่เปลี่ยนแปลงจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

ข้อมูลความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร

ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยทั่วไปสำหรับความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร

ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เป็นความเสี่ยงที่รายได้ของ ธสน. ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ด้วยเหตุนี้ ธสน. จึงได้จัดโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยให้สอดคล้องตามลักษณะสินทรัพย์และหนี้สิน และมีการประเมินสถานการณ์และแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยอยู่ตลอดเวลา โดยมีเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมกับความซับซ้อนของธุรกิจ เช่น การติดตามความเหลื่อมกัน (Maturity Gap) ระหว่างอายุของสินทรัพย์และอายุของหนี้สิน และการประเมินผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Sensitivity Analysis) ที่มีผลต่อดอกเบี้ยรับสุทธิ (Net Interest Income: NII) ของ ธสน. ในระยะเวลา 1 ปีข้างหน้า และที่มีผลต่อเงินกองทุน (Economic Value of Equities: EVE) ของ ธสน. เป็นต้น ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวช่วยให้ ธสน. สามารถบริหารความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยและสามารถบริหารสินทรัพย์และหนี้สินในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกัน และเป็นไปตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการธนาคารกำหนด

ลักษณะของความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคารของธนาคารพาณิชย์

จากการประเมินผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Sensitivity Analysis) ที่มีผลต่อดอกเบี้ยรับสุทธิ (Net Interest Income: NII) ของ ธสน. ในระยะเวลา 1 ปีข้างหน้า พบว่าในช่วงปี 2554 ที่ผ่านมา ผลกระทบต่อดอกเบี้ยรับสุทธิของธนาคารในระยะเวลา 1 ปีข้างหน้า (NII) ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่ธนาคารที่กำหนด

สมมติฐานสำคัญประกอบการประเมินความเสี่ยง เช่น สมมติฐานเกี่ยวกับการชำระหนี้คืนก่อนกำหนดของลูกค้านี้ ลักษณะพฤติกรรมของบัญชีเงินฝากที่ไม่มีกำหนดระยะเวลา

ธนาคารกำหนดสมมติฐานสำคัญประกอบการประเมินความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร เช่น การปรับพฤติกรรมตามระยะเวลาของเงินฝาก และพฤติกรรมชำระหนี้คืนของลูกค้า เป็นต้น

ความถี่ของการวัดความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร

ธนาคารมีการคำนวณ Interest Rate Sensitivity Analysis ของความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคารเป็นประจำทุกสัปดาห์